

KJØTTDISKEN: Kristin Tande Solberg, Hans Bøe og Eivind Såstad Mjølhus i Oppdalslam har fått lammekjøtt fra Oppdal ut i mange Coop-butikker. Foto: MORGAN FRELSØY

SAUEBØNDER: Frykter avskalling, tror på prisvekst
KJØTTKUTT: Oppdalslamleder tviler på vegansk trend

- Jeg tror ikke noe på at vi kommer ned på 14 gram kjøtt om dagen.

MORGAN FRELSØY
 morgan@opp.no
 908 48 848

Sjefen i Oppdalslam tror på prisvekst for lammekjøtt, og er ikke skremt av EAT-rapporten som oppfordrer til dramatisk kutt i kjøttforbruket.

Sauebonde og leder i Oppdalslam, **Hans Bøe**, innrømmer at han ble litt nedstemt da han i forrige utgave av OPP kunne lese at 11 sauebønder i Oppdal avviker i løpet av 2018-19.

Det er imidlertid ikke bare i Oppdal dette skjer, ifølge Bøe, som mener negativ prisutvikling og bortfall av støtteordninger er en del av forklaringen til at flere sauebønder velger å gi seg.

Det mener Bøe er uheldig av flere årsaker. For han tror at lammekjøttet nå ligger an til å få både økning i pris og etterspørsel.

- Ut fra prognosene fra Bondelaget, ligger det an til at det kan bli underdekning på lammekjøtt i år. For det er en god del bruk som har lagt ned, sier Bøe.

FIKK STØTTE

For sin egen del forteller sauebonden til OPP at han var blant de siste i Oppdal som

i fjor opplevde å få drahjelp fra Innovasjon Norge. Det var støtte Bøe trengte for å oppgradere og bygge på sauefjøsset på gården.

- Men i år er det stopp. Det er ikke særlig heldig, for det må være mulig å kunne modernisere i denne næringen også. Det er mange fjøs som er tungvinte og som gjør at det blir mye arbeid.

Det andre momentet Bøe mener taler til sauenæringens fordel er at lammekjøtt er bortimot et rent naturprodukt.

- Jeg tror vi må rendyrke enda mer den ikke-industrialiserte delen av sauenæringen, som er ett av få unntak i norsk landbruk, påpeker Bøe og tilføyer at næringen i Oppdal er avhengig av at folk beholder optimismen.

- Det er ikke bra om flere gir seg, det kan gå ut over beitelagene og det er uheldig.

OPPDALSLAM

20. januar 2017 stiftet Bøe og tre andre saueprodusenter Oppdalslam SA. Etter et innkjøringsår har de fått avtaler med en rekke Coop-butikker i Midt-Norge som selger Oppdalslam som et nisjeprodukt.

Så god er etterspørselen etter Oppdalslam, at de fire saueprodusentene har invitert flere produsenter med på laget.

- Produktene våre slo så godt an at butikkene gikk tomme 12 dager før jul, sier Bøe som medgir at de i tillegg til å kunne levere

produktene, bør bli enda flinkere til å selge og markedsføre dem enn hva de hittil har vært.

- Hittil har vi konsentrert oss om Midt-Norge. Målet er å utvide markedsområdet slik at enda flere saueprodusenter kan bli med.

SPESIELT INTERESSERTE

Når OPP viser til den ferske og mye omtalte EAT-rapporten, som anbefaler oss å spise kjøtt én til to ganger i måneden, sier Bøe at rapporten ikke er mye diskutert i næringa.

- Jeg tror ikke noe på at vi kommer ned på 14 gram kjøtt om dagen. Men det er klart vi må ta dette på alvor, og det er en ærlig sak at en del må legge om kostholdet. På verdensbasis er det klart at kjøttkonsumet må ned. Men at det skal gi utslag på lammekjøtt i Norge tror jeg ikke på. Skjer det, har vi ikke lykkes med å fortelle folk hva lammekjøtt er for noe, påpeker Bøe. Han mener lammekjøttets konkurransefortrinn ligger i at det kommer fra husdyr som bruker minimalt med kraftfôr og som beiter i utmark.

Norgesgruppen, som eier Kiwi, Meny, Spar og Joker opplevde nedgang i salget av rødt kjøtt i fjor, derimot gikk salget av vegansk mat kraftig i været.

Bøe er ikke redd for at mange vil kaste seg på den veganske trenden.

- Det tenker jeg er for spesielt interesserte.

Støtter salg av overskuddskjøtt på tilbud

Store mengder nedfrosset saue- og lammekjøtt blir lagt ut på billigsalg for å få ned overskuddslagrene. Det støtter Kjell Erik Berntsen (bildet), sauebonde i Rennebu og styreleder i Norsk Sau og geit.

For øyeblikket ligger 1600 tonn sauekjøtt og 1400 tonn lammekjøtt på fryselager, ifølge Nationen.

Lammekjøttet får man trolig omsatt, og nå har Nortura fått tillatelse til å slippe 433 tonn sauekjøtt til redusert pris ut på markedet.

Kjell Erik Berntsen er sauebonde i Rennebu og styreleder i Norsk Sau og geit. Han svarer slik på spørsmål fra Radio E6 om det er gunstig å kjøpe billigere sauekjøtt ut i markedet:

- At det kan bli brukt som menneskeføde er positivt i seg sjøl.

Selv om det det nå kommer et betydelig parti med kjøtt til reduserte priser ut på markedet, er det fremdeles store mengder igjen på fryselager.

- I fjor eksporterte Nortura deler av kjøttlageret til Østen. Det slo godt an, så jeg håper vi kan gjøre dette igjen med det resterende av overskuddslageret før høsten, sier han.

Berntsen medgir overfor Radio E6 at han synes det er overraskende at 11 sauebønder i Oppdal avviker husdyrholdet sitt i løpet av 2018-2019, slik OPP meldte i forrige uke.

- Dette er ei utmarksbasert næring som er avhengig av at mange driver. Vi er avhengig av hverandre både til tilsyn og sanking, så vi har egentlig ikke råd til å miste en eneste sauebonde.

Tross overfylte fryselagre mener Berntsen det er grunn til å være forsiktig optimist.

- For lammekjøttet, som er det vi egentlig produserer, ser det positivt ut for i 2019. Nå ser det ut til å bli litt underdekning av lammekjøtt.

FAKTA

EAT-RÅDENE

Dette anbefaler EAT-rapporten i daglig inntak av mat:

Nøtter: 50 gram
 Bønner, kikerter, linser eller andre belgfrukter: 75 gram
 Fisk: 28 gram
 Egg: 13 gram (et egg i uka)
 Kjøtt: 14 gram rødt kjøtt eller 29 gram kylling
 Brød, ris el. l: 232 gram
 Grønnsaker med mye stivelse: 50 gram
 Melkeprodukter: 250 gram (et stort glass melk)
 Grønnsaker: 300 gram
 Frukt: 200 gram